Στόχος διαδικτυακής βίας και παρενόχλησης οι γυναίκες δημοσιογράφοι

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ ενώνει τη φωνή του με τη Διεθνή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (ΔΟΔ) και στηρίζει την έκκλησή της για την άμεση αντιμετώπιση της διαδικτυακής βίας και παρενόχλησης σε βάρος των γυναικών δημοσιογράφων. Με αφορμή τη χθεσινή Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών (25 Νοεμβρίου), η ΕΣΗΕΑ τονίζει την ανάγκη λήψης ουσιαστικών μέτρων για την προστασία των γυναικών που στοχοποιούνται στο διαδίκτυο, την ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης των θυμάτων και την απόδοση ευθυνών στους δράστες.

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της ανακοίνωσης της ΔΟΔ:

«Διαδικτυακή κακοποίηση: Η ΔΟΔ στέκεται στο πλευρό των γυναικών δημοσιογράφων

Ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών (25 Νοεμβρίου), η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (ΔΟΔ) καλεί τις κυβερνήσεις, τους εργοδότες των Μέσων Ενημέρωσης και τις δημοσιογραφικές ενώσεις να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση κατά της διαδικτυακής βίας που στοχοποιεί τις γυναίκες δημοσιογράφους. Απηχώντας το φετινό κάλεσμα του ΟΗΕ «Διασφαλίστε τη δικαιοσύνη, προστατέψτε τις επιζήσασες, βάλτε τέλος στην ατιμωρησία», η ΔΟΔ προτρέπει τις κυβερνήσεις ανά τον κόσμο και τον κλάδο των ΜΜΕ να αναγνωρίσουν τη διαδικτυακή κακοποίηση ως σοβαρή μορφή έμφυλης βίας και να λάβουν ουσιαστικά μέτρα για την πρόληψή της, τη στήριξη των θυμάτων και τη λογοδοσία των δραστών.

Η διαδικτυακή κακοποίηση, η παρενόχληση και ο εκφοβισμός έχουν

καταστεί ένα ολοένα και πιο συχνό φαινόμενο για τις γυναίκες δημοσιογράφους. Οι ψηφιακές επιθέσεις χρησιμοποιούνται για να εκφοβίσουν, να απαξιώσουν και να φιμώσουν τις γυναίκες δημοσιογράφους – από σεξιστικές ύβρεις και απειλές βιασμού και θανάτου, έως τη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων (doxxing), τη διαδικτυακή παρακολούθηση (cyberstalking), την έμφυλη παραπληροφόρηση και τη διακίνηση παραποιημένων προσωπικών εικόνων.

Πρόσφατη έκθεση της ένωσης-μέλους της ΔΟΔ στη Σομαλία, NUSOJ, υπογράμμισε ότι πάνω από το 55% των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν υποστεί διαδικτυακή κακοποίηση που σχετίζεται με την επαγγελματική τους δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων σεξουαλικοποιημένων απειλών και σεξουαλικών deepfakes που δημιουργήθηκαν με τεχνητή νοημοσύνη. Στη Σερβία, πολλές γυναίκες δημοσιογράφοι έγιναν στόχος διαδικτυακών μισογυνικών εκστρατειών από φιλοκυβερνητικά Μέσα λόγω των ρεπορτάζ τους. Στην Ινδία, η ερευνήτρια – δημοσιογράφος Rana Ayyub δέχθηκε περισσότερες από 200 απειλές βιασμού και θανάτου τις ημέρες που ακολούθησαν από τη διαρροή του αριθμού τηλεφώνου της από ακροδεξιό δημιουργό περιεχομένου στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης X.

Οι επιθέσεις αυτές μπορεί να επηρεάσουν βαθιά την προσωπική ζωή των δημοσιογράφων, να απειλήσουν τη σωματική τους ασφάλεια, να πλήξουν την ψυχική τους υγεία και να υπονομεύσουν την ικανότητά τους να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Μπορεί τελικά να οδηγήσουν στην αυτολογοκρισία και την αποχώρηση από τον δημόσιο διάλογο – πλήττοντας έτσι την πολυφωνία των Μέσων Ενημέρωσης και την ποικιλομορφία των φωνών στη δημόσια σφαίρα, ενώ παράλληλα υπονομεύουν σοβαρά το δικαίωμα του κοινού στην ενημέρωση. Αυτά ήταν ορισμένα από τα βασικά συμπεράσματα του διαδικτυακού σεμιναρίου του Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων της ΔΟΔ με θέμα «Αντιμετωπίζοντας τη διαδικτυακή κακοποίηση» (Navigating online abuse), που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου.

Το θέμα της εκστρατείας UNiTE του ΟΗΕ για το 2026,

«Διασφαλίστε τη δικαιοσύνη, προστατέψτε τις επιζήσασες, βάλτε τέλος στην ατιμωρησία», υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια, παροχής αποτελεσματικής στήριξης στις επιζήσασες και απόδοσης ευθυνών στους δράστες.

Για τις γυναίκες δημοσιογράφους, η καταγγελία της διαδικτυακής κακοποίησης σημαίνει πολύ συχνά ότι έρχονται αντιμέτωπες με τη σιωπή ή την ανεπαρκή ανταπόκριση από τους εργοδότες τους, τις πλατφόρμες και, ορισμένες φορές, ακόμη και από τις διωκτικές αρχές. Έρευνα της ΔΟΔ που διεξήχθη το 2018 έδειξε ότι μόνο τα μισά θύματα διαδικτυακής κακοποίησης (53%) ανέφεραν τις επιθέσεις στη διεύθυνση του Μέσου τους, στο σωματείο τους ή στην αστυνομία, ενώ στα δύο τρίτα των περιπτώσεων δεν έγινε απολύτως τίποτα.

Μέσα από την εκστρατεία της «ΔΕΝ είσαι μόνη» (You are NOT alone), η ΔΟΔ καλεί τους οργανισμούς Μέσων Ενημέρωσης και τις δημοσιογραφικές ενώσεις να σπάσουν αυτή τη σιωπή και να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι που στοχοποιούνται από διαδικτυακή κακοποίηση λαμβάνουν την υποστήριξη και την προστασία που χρειάζονται, μέσω κατάλληλων μηχανισμών αναφοράς. Η εκστρατεία παρέχει πρακτικά εργαλεία και καθοδήγηση στις δημοσιογραφικές ενώσεις και τους οργανισμούς ΜΜΕ ώστε να αντιμετωπίσουν τη διαδικτυακή παρενόχληση, να ενισχύσουν τους μηχανισμούς στήριξης και να ανταλλάξουν καλές πρακτικές.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων της ΔΟΔ, María Ángeles Samperio, δήλωσε:

«Η διαδικτυακή κακοποίηση δεν θα πρέπει να αποτελεί αναπόφευκτη συνέπεια του να είσαι γυναίκα και να βρίσκεσαι στη δημοσιότητα, ούτε θα πρέπει να θεωρείται απλώς μέρος της δουλειάς του δημοσιογράφου. Αποτελεί έμφυλη βία και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως σοβαρό ζήτημα υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Οι γυναίκες δημοσιογράφοι δεν πρέπει να αντιμετωπίζουν μόνες αυτές τις επιθέσεις, ούτε να αναγκάζονται

να επιλέξουν ανάμεσα στην ασφάλειά τους και το δικαίωμά τους να εργάζονται. Τα συνδικάτα και οι δημοσιογραφικές ενώσεις έχουν καθοριστικό ρόλο να διαδραματίσουν στην αμφισβήτηση αυτής της βίας και στη διασφάλιση ότι λαμβάνεται σοβαρά υπόψη».

Η Πρόεδρος της ΔΟΔ, Zuliana Lainez, δήλωσε:

«Οι εργοδότες των Μέσων Ενημέρωσης έχουν καθήκον να παρέχουν ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον και να θεσπίζουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς, ώστε οι γυναίκες δημοσιογράφοι να μπορούν να καταγγέλλουν τη διαδικτυακή κακοποίηση καθώς και να λαμβάνουν την κατάλληλη προστασία και στήριξη. Προτρέπουμε τις ενώσεις-μέλη μας να διαπραγματευτούν ισχυρές πολιτικές στον χώρο εργασίας με τους εργοδότες, να απαιτήσουν μεγαλύτερη λογοδοσία από τις διαδικτυακές πλατφόρμες και να διασφαλίσουν ότι οι δημοσιογράφοι που στοχοποιούνται δεν αφήνονται μόνες να διαχειριστούν τις συνέπειες».

Η ΔΟΔ καλεί:

- **Τις κυβερνήσεις** να διασφαλίσουν ότι η διαδικτυακή βία κατά των γυναικών δημοσιογράφων αναγνωρίζεται και αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά μέσω κατάλληλης νομοθεσίας, ανεξάρτητων ερευνών και πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Η ΔΟΔ συγκεκριμένα ζητά την επείγουσα εφαρμογή της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για τη βία και την παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας.
- **Τους εργοδότες των Μέσων Ενημέρωσης** να αναγνωρίσουν τη διαδικτυακή κακοποίηση ως ζήτημα υγείας και ασφάλειας και να ενεργήσουν αναλόγως, υιοθετώντας σαφείς πολιτικές και διαδικασίες για την πρόληψη και την αντιμετώπισή της.
- **Τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης** να αναλάβουν την ευθύνη για την κακοποίηση που λαμβάνει χώρα στις υπηρεσίες τους, να βελτιώσουν τους μηχανισμούς αναφοράς και εποπτείας περιεχομένου, να δρουν άμεσα σε

περιπτώσεις απειλών και παρενόχλησης και να διασφαλίζουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

- **Τις δημοσιογραφικές ενώσεις** να στηρίζουν τις γυναίκες μέλη τους που αντιμετωπίζουν διαδικτυακή κακοποίηση, να παρέχουν καθοδήγηση και βοήθεια, να διαπραγματεύονται αποτελεσματικές πολιτικές στον χώρο εργασίας με τα Μέσα Ενημέρωσης και να καταπολεμούν την κανονικοποίηση της έμφυλης βίας στη δημοσιογραφία.

Η Ομοσπονδία καλεί όλες τις ενώσεις-μέλη της να συμμετάσχουν στις «16 Ημέρες Ακτιβισμού κατά της Έμφυλης Βίας» του ΟΗΕ (25 Νοεμβρίου – 10 Δεκεμβρίου), προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν το κοινό σχετικά με τη διαδικτυακή κακοποίηση και να αναδείξουν πρωτοβουλίες που καθιστούν τόσο τις αίθουσες σύνταξης όσο και τον ευρύτερο κλάδο των Μέσων Ενημέρωσης ασφαλέστερους για τις γυναίκες δημοσιογράφους».

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ